

VAN OVER DE IESSEL

April 2011

Met in disse editie:

- Interview met Bertus Drent
- Gedicht van het kwartaal duur Doortje Stam
- Jong talent Marieke Dannenberg
- Marcus van Klaas Würsten
- Völ mooie verhalen en gedichten

VAN OVER DE IESEL

- Joergaank 02 Nummer 02
- Oetgave: 1 april 2011
- Duur: SchrieversBond Overiessel
lesselacademie
Twentse Welle
Provincie Overiessel
- Redactie:
 - o Henk Vos
 - o Bert Wolbert
 - o Riek van der Wulp
 - o Redactieadres: a.g.m.wolbert@utwente.nl
- Webpagina: Wim Holsappel
- Lay-out: Liane Stam
- Foto's: Truus Wijnen
- Volgende edities: 01-07-2011
01-10-2011
- Biedreagen oeterlijk 6 wek vuur 'n doatum van oetkommen.
- Max. 1 bladziede A4 (11pt. letter Times Roman) (evt. incl. foto/tekening!)
- Spelling: dee gebroekelijk is in de regio. Proza: ca. 500 weur.
- Met vermelding van naam en strek woar het dialect vot koopt.

Gedicht van het kwartaal:

De redactie was weer met mekaar eens.

Het beste stuk van dit kwartaal is: Het gedicht '**Troost**' van Doortje Stam.

Poëzie dat oe met 'n paar weur raakt.

<i>Titel</i>	<i>Schriever</i>	<i>Bladziede</i>
Titelpagina		1
Colofon		2
Inhoald		3
Van de redactie	Bert Wolbert	4
Meuite weerd't um te weten		5
Jan Timmer In Memoriam		6
Et sloapkamerkleedtien	Corry Overmars-Kalshoven	7
De Jeugd	Jan Zandbergen	8
Veurjor	Jannie Bakker	9
Bi-j Bertus Drent op de koffie	Henk Vos	10-11
Ni-je tied	Georg Frieman	12
Gastschrijver	Marieke Dannenberg	13-14
Troost	Doortje Stam-Maandag	15
Evven Vuurstellen		16
Marcus	Klaas Würsten	17
De Dinkel	Fenny Martens-Berends	18
Veurjor en weenter	Tineke van Buren	19
De Olde appelboom	Femmy Woltman-Groen	20
Hobby	Antoon Engelbertink	21-22
De Klokkenmaker	Gerrit Kuijk	23

Van de redactie...

Het was op de jaarvergadering van de Schrieversbond Overijssel in het veurjoar van 2010 dat het eerste nummer 'ten doop' wörden holden. Het zol de locht in goan op 1 april van dat zölfde joar.

De verwochtingen wadden hoog.

En now bint wie al weer too an het vijfde nummer en schrief wie 1 april 2011. Woar blif de tied.

Het eerste joar zit der op en het is wat wörden. Van völle kaanten komt de biedreages binnen van de schrievers van de Schrieversbond. Vaak kriege wie as redactie troanen in de ogen van de biezondere mooie stukkes proza, poezie of vertellingen. Mangs dissel wie ok oaver kwaliteit. As redactie komt wie alle dree oet het onderwies en geft vaak in de besprekkingen vuur ne neije oetgave ciefers. Het bint altied voldoende en heel vaak tuske ne zeuven en ne tien.

In vergangen joar is der ok wat doan an de opmaak. Truus Wijnen is der biekömmen as neum het mer - freelance- hoffotograaf. Wie bint der wies met.

Ok bin wie noa bliej met de hölp van Liane Stam dee völ verstaand hef van opmaak van 'n tiedschrift. Disse oetgave en ok de veurige hef zee onder haanden had. Ie zeet het, wie goat profesioneel.

Ok disse oetgave hef weer ziene verrassingen, al is het meender dat wie ofscheidt hebt mötten nemmen van Jan Timmer, dee vergangen oktober nog zonne mooie veurdracht döa in Nijverdal.

Der is 'n interview met Bertus Drent oet Dedemsvaart en toch wal biezunder is de biedreage van Marieke Dannenberg oet Riessen. Wie hebt ear vroagt as gastschriever omdat zee in disse wereld van schrievers, van meest boaven de vieftig, toch wal ne jong bleadke aan 'n boom is.

Het maken van ne selectie is nen puzzel. Wie kiekt altied of de verdeling Twente, Salland en de Kop van Oaverijssel good verdeeld is en ok dat nich aait dezölfde schrievers an bod komt. Mangs blif der wat liggen. Um nich um te kommen in angeleaverd materiaal, hebt wie now ne regel insteld dat as 'n stuk 'n joar laank blif liggen het nich wördt opnömmen.

Beste leazers en schrievers. Het aantal abonnees löp mooi op (roond de 200) en doarnöast leest völ leu het as ze op het internet an het 'surfen' bint. Ik vernem het an de reacties.

Dat kan nog better. Dus streui het adres van 'Van Over de lessel' nog wieder roond!

Mail doarum noar al oe kunnigen: www.vanoverdeijssel.nl en loat ze zich gratis abonneren.

De streektaal is het weerd!

Völ plezeer met disse oetgave.

Namens de redactie:

Bert Wolbert

Oldenzaal

Meute weerd um te weten

Dat ouns blad wereldwied wördt leazen blik wal oet ne biedreage oet Madrid.
Chris Canter, oorspr. van Ni'jlusen/Zwolle, stuurden het volgende stukke op.

De leerling

Ie zit te schildern in de akkedemie.

Ik zitte achter oe, een beetien op links an.

Ik kieke hoe aj ronddri'jt op oen krukkeum varve op de kwaste en op 't doek te strieken.

Ie bint mit een abstract warkien bezig:

rooie halen, duustere flarden,

een zwaore mist die a'k oe naovarve

in de locht: 't uutaomen van mien verlangen.

Groet van *Chris Canter*

RABO Literatuurpries

Dick Podt was in februari 2011 van de tien genomineerden de winnaar van de Rabo Literatuurpries in Nijverdal. Dini Kloek kreeg hier de publiekspries.

Proficiat!

Op **Zoaterdagmerrag 16 april 2011** hef de Schrieversbond Overiessel ear joarvergadering in de OBD in Nijverdal. Wie begint um 13.30 uur. Ok leu dee al schrief in de streektaal of der met wilt beginnnen könt zich bie ouns ansloeten en bint van harte welkom. Der valt völ te leren en te beleaven. Wie zeet oe geern.

Dick Schlüter oet Enschede is vuur de kommende twee joar provinciaal dichter wörden van Overiessel. Hee schrif ok völ in de streektaal. Ie heurt nog van hem in een van de komnende nummers van 'Van over de lessel'.

As leste wilt wie nog bod doon van de website woar in de toekomst ok de Schrieversbond ear gezicht wil loaten zeen. Dit is: www.streekcultuuroverijssel.nl

De winnaars: Diny Kloek, Dick Podt en mevrouw Audrey Antuma-Koops van de RABO-bank.

Foto gemaakt door: Xrossmedia.

Moandag 24 januari kregen wi-j et droevige bericht dat Jan Timmer de zoaterdag d'rveur plotseling uut de tied eraekt was. Die boskop raekte ons díepe. Ummers, een paer daegen d'rveur waren wi-j as skrievers uut de Kop nog een oavend in de Sluus bi-j mekaere en et was een goeie oavend. Jan wun ons bi-j 't binnenkomen as eerste ni-jaar of. D'r kwam een opmærkige dat ie door te laete mee was, maer Jan zee dat et in Drente de iele moand januari nog mocht. Jan was een Drent.

Wi-j weinsten mekaere "vuul eil en zegen" in 't ni-jaar en vule skriefplezier.

Tiedens onze bi-jienkomst ofgelopen november was Jan met et veurstel ekommen umme veur de januarivergaerige as opdracht een brief "an oen jongere ik" te skrieven en die dan veur te lezen, i-j ad al een veurbeeld bi-j um.

Laeter mailde i-j et ons allemoale toe.

Verscheiden skrievers vunden dat een muulijke opdracht, bange umme de aander te vule achter et vessien te loaten kieken, maer umdat wi-j niet allienig skrievers bin, maer ook een vriendengroep was et toch een goed veurstel.

Onder et veurlezen deur ontstund d'r een gespræk met een wat diepere betekenis in een stærke verbundeneid. Mienigien ef de oavend as zeer verrijkend ervaren.

Een paer jaar geleden kwam Jan Timmer as ni-j lid bi-j onze skrieversbond.

Eigenlijk was ie een Drentse skriever, wonende in Möppelt, maer i-j paste prima in onze groep en wi-j waren wat wies met um.

In et leste nummer van "Van over de lessel" is d'r in de rubriek veur gastskrievers nog een verael van um eplaetst.

Zo rond ni-jaar kreeg ook ek een ni-jaarsweins met dit gedicht van Jan.

't Neie pad

stille nog ligt 't neie pad al klaar

't olde even nog in je gedachten

ofscheid valt altied wat zwaar

blief mor niet te lange wachten

de tied löp deur, wet van gien rust

blef nooit, ien tel mor, stillestaon

geef acht, wees je der van bewust

ok ie moet staodig wiedergaon

zo lastig huuf 't niet te wezen

ie gaot jao niet allend

in dit nog onbetreden laand

vin ie, aj wilt, een vaste haand

van len die je al tieden kent

pak toe, dan heb ie niks te vrezen

Jan Timmer

Diepenheim 30 oktober 2010 | Foto: Doortje Stam

Wi-j open dat Jan die vaste aand tegene'komen is en weinsen Joke, kienders, kleinkinders en værdere familie veur now en de toekomst vule stærkte toe.

Naemens de redactie:

Riek van der Wulp.

Et sloapkamerkleedtien

Begun joaren vieftig toen ik zo'n deerntien van dartien veertien joar was mos ik al een bulte doen veur mien moe in d'uusoaldige.

Zi-j ad mi-j det al vrog eleerd, want wi-j adden 'n groot gezin.

Op 'n middeg mos ze noar Zwolle en ad mi-j op-edraang: "Ie gèem de sloapkamers vemiddeg een goeie beurte".

Zi-j ging vurt en ik begon gelieke met 't wark, dan waar ik op zien eersten kloar.

De bedden verskeunen, alles wat lös stund uut de slaopkamer zetten, wat nat mos nat doen, ramen lappm, 't stof d'r uut 't kleedtien kloppm en de vloere soppm. Ie weeth wel, in die tied a'j zeil, van det balatum wat zo makkelijk skeuren kon.

Ik ware een poze druk doende ewest en oaste kloar, toen a'k mi-j bedachte;

"Ik kan mi-jn moe wel ies verrassen. Ik zal 't zeil ies mooi met vriéfwas vriém, det vindt ze vast àrtstikke mooi."

De pot met vriéfwas e'k op-ezöcht en 't zeil e'k in-evrèemm, later weer uut-evrèemm. Prachtig was e, ij glump mi-j enteëng en ik glumme van 't poetsen.

Effm 't kleedtien d'r weer op en kloar, groos waar ik, trots as 'n pauwe.

Wat zol mien móé bli-j wèèn, ik zol as ze thuus kwam vaste wel 'n pluumpien kriëng.

Ze was nooit skeutig met pluumpies utdiélen, maar ier zol ze niet onderuut kunn, det wus ik wel zeker.

Toen alles kloar was, en ik veur mi-j zelf 'n köppien thee ezet ad, kwamp mien moéder weerumme.

"Is alles wa'k oe op-edraang eb kloar"? Vroeg ze.

"Ja eur, alles is edoan", zei ik.

Zie gunk op inspectie uut, deed de sloapkamerdeure lös en ik dachte alvuste bli-j;

Now kump et, mien complimentien. Zie kèèk, deed een paar stappm noar binn, zetten ién voét op 't kleedtien en. . . doar lag ze, die moeder van mi-j, lankuut de biénn in de lucht. Ik skrukke mi-j een uudtien.

Dúvels was ze.

"Wat e'j now edoan, wie vref der now onder een kleedtien? Maak een emmer warm water met gruneziépe en boen die was der of direct, ie zollen in oen eëng uus nog verongelukken."

Weg complimentien, bóénn, det mos ik.

Ik kon wel lippm, ad zo mien best edoan, zie begrèèp ok elemoale niks van mi-j.

Ik ad eur nog wel willen verrassen.

Doar zat ik now op mi-jn knieën de was van 't zeil of te boénn.

Met troann in d'oong.

Toen ik kloar was vülen ze of 't niet meer glad was.

Zie zei niks, ik ook niet.

Corry Overmars-Kalshoven.

Hasselt

Mangs heur ie leu kankern op dee "slechte" jeugd!
Dat ie echt zoln deanken dat de meesten nit deugd.

VROOGER!! Joa vrooger....toen was alles bètter,
tegenwoordig bint ze gek in de kop!
Och joa,..zo bint vie,en deanken dat er
alleen nog "gajes" op stroate lop.

Dee bie nacht en ontied aajt rotzooi geet trappen
en nit meer weet hoe zich te gedreagen.
En heel völ bier veur zich hef loaten tappen
en te LICHT wordt beveundn as vie ze motn weagen.

Joa,...de meeste jeugd hef't bie oons "verdretten",
mear schere vie ze nit tevöl oaver èèn kam?
D'r bint er ook nog heel wat dee zich hoolt an de wetten
en koomp er van oons nit te völle gezwam?

En kon ze op oons, toen vie joonk warn aalt pochen?
De koo verget gauw datte kalf is e-west.
Joa! al wringt vie oons in verschillende bochten
asse ALNS van oons wisten,..... dan was het nit best!

*Jan Zandbergen
Riessen*

ek eure in mien tuin et veurjoor zingen

et dwærrelt, zweeft en zwærft,
as zöcht et dækking veur de nacht
et angt wat in de lucht en wacht
geduldig tot de leste zucht
van vörst en sni-j verstærft

en dan opiens: verdraeid,
de wiend waeit spuulser
zie streelt en aeit
en oast onmærkber værft
z' een waes van visioenen
deur 't broene van mien bærk;
een meins-onmeuglijk wærk

de zunne kust de grond en kiek,
woor as eur mond de bodem raekt,
door wördt die wiek en maekt
ze 't wiegien kloor
veur grune punties vol belofte
die mekaere door verdringen

ek eure in mien tuin et veurjoor zingen

*Jannie Bakker
Gellemuden*

Bi-j Bertus Drent op de koffie.

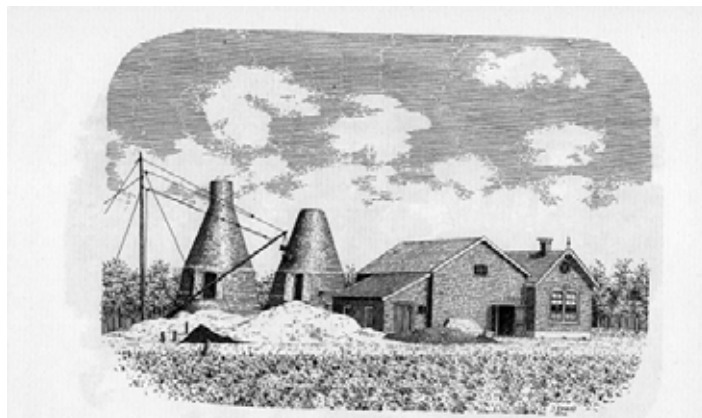
Opètekend deur Henk Vos, Hoogeveen

“Mien vrouw is er niet dus wi-j kunt rustig proaten. Ik goa eerst eem koffie zetten.”

Bertus Drent die toch ök de jongste niet meer is scharrelt wat in zien keuken rond en rommelt wat met trommegies en koppies. Et giet hum nog wel oarig of zo te heurn. Want ik heure niks kapot valn, wat mi-j nog wel is overkomp. Eem later komp hij met twee koppies koffie en wat aandere ingrediënten op een blaadtie weer bin. “Ik heb al wat kloar e-maakt dat ku-j zo met neem en dan ku-j zien wat as ie d'r met doet”.

Bertus Drent is ne zeune van Jacob Drent. Jacob Drent was architect en aannemer. Mar veural een tekenaar van prachtige pentekeningen. Een heleboel gebouwen, huzen, stroaten en aandere zaken hef hij vaste legt in zwat wit met zien kroonpennegie.

Kalkovens in Dedemsvoart, pentekening door Jacob Drent

En twee historische boeken hef hij e-skreem. Gien wonder dat zeune Bertus ök die kaante op gung. Ök dat Jacob Drent wethoalder was deud Bertus besluten um ök mar is een keer een politieke oamd te bezuken. En ja, Bertus wörde later ok wethoalder. Ök Bertus gung wat historische ding beskriem. Hij bemuide zich met de Avereester Kunstkring en schreef toen in die joaren et lied van de Dedemsvoart.

*Woarumme zinge wi-j altijd en eeuwig mar weer
van die schitterende Amsterdamse grachten.
Die bint ök wel mooi mar d'r is zoveel meer,
wat er op komt in oonze gedachten.
Denk mar ies an Stapperst, dat is dichter bi-j huus
en Gramsbargen, Lemelerveld of Zwartsluus.*

*Refrein:
Al zwarf ie heel de wereld rond, woar ai-j ök goat of stoat:
D'r giet niks boven Dedemsvoart op hiel de wereldkoart!
De kalkovens, de gashouder, de mensen op stroat.
Al bi-w ök ver van huus, oons hart blef altijd an de Voart.*

Zo giet et nog een aantal coupletten deur.

Bertus is an et snuffeln e-goane hoe et Dedemsvoartse dialect onstoan is.

Ok doar hef hij een varsie over è-schreem. Dat gef al redelijk goed an hoe dat dialect is ontstoan.

Oons Voartse Dialect

Hoe is oons dialect onstoan?
 't Volk kwam overal vandoan
 Uut Groningen, Drente en Friesland,
 uut d'Achterhoek en Duutslaand.
 Iederiene had zien eigen taaltien,
 dat was dus met mekare een allegaartie.
 En de torenbouw van Babael
 hef oons vrogger al e-leerd
 ai-j mekare niet verstoat
 dan giet et glad verkeerd.
 Hier mussen ze graven an de Voart.
 't Gung niet vanzulf, mar ze hebt et e-kloard.
 ze verstun mekare-en die kracht
 hef de welvoart hier è-bracht.

Later kwaam doar nog verhaalties bi-j die in verschilnde kraanties e-zet bint.
 Hij schreef wat veur de HVA of aandere gezegd Historische Vereniging Avereest.
 Hoe de oorlog in Dedemsvoart deur de bevolking is beleefd en hoe de Dedemsvoartse bevolking met
 hülpen hef um de Dedemsvoart te graven. Allemoale met de schuppe. Vanof Hasselt noar Gramsbargen.
 Bertus Drent vertelt er over in zien verhaaltie: Ons Voartse Dialect.
 Overal kwam et volk weg en zo ontstund er een gezamenlijk dialect woarvan Bertus zeg:
 Et dialect zal altied zien invloed op oonze samenleving behouln en dat is een goed ding want et schiept
 iensgezindheid. Dan hoale wi-j de gaank d'r in en vind wi-j altied ok deur oonze taal moeilijke tieden te
 overbruggen. En wi-j hebt bruggen zat over de Voart. En dan schref Bertus an't einde van zien verhaaltie
 met lichte spot.

God schiep uit gouden korenaren
 Gronigers, Friezen, Drenten,
 Sallanders en Twenten.
 Maar 't beste zaad heeft hij bewaard
 Voor't nijvere Volk
 Langs de Dedemsvaart!

Hij is ök nog een paar joar bezig e-west in een aantal gastlessen op het veurtgezet onderwijs in et
 dialect et onstoan van de Dedemsvoart te verteln en doarvan dan een aantal (elfies) te loaten maken. De
 kinder mar ök Bertus zülff had doar plezier an. Dat was in et kader van een speciaal traject op school woar
 de kinder met bezig waarn. An et ende van oons proatie gaf Bertus mi-j nog een aantal elfies van hum
 zelf.

Ik heb er een paar van op e-skreem.

Poletiek

Nooit iens
 Iederiene hef leuzen.
 (Zo bint ze e-keuzen)
 Stom!!

Tillevisie...

Niks an..
 Overall is trammelant
 Ik pakke de krant
 't Zulfde.

Skrieven

In streektaal
 valt niet mit
 Mar 't is zo echt
 è-meend.

Ni-je tied

De stad waarin ik aait heb woond,
dat is hoast miene stad nich meer.
Woarum toch allens veraanderen meus,
vraag ik mi-j of weer ieder keer.

Roond um 't markt stunden leuke huus,
dee hebt ze almoal of-ebrokken.
'n Parkeergarage mot der kommen,
hier is al heel lang oaver sprokken.

'n Stadsgracht is ook dicht-esmetten,
ne brede stroatweg zol doar wean.
Meer veur het hedendaags verkeer,
is heel dee stroat al weer te klean.

Wat hadden wi-j ja toch mooie weenkels,
doar gung i-j hen, met völ plezeer.
Now bint 't alleen nog vrömde zaken,
gezellig is 't al lang nich meer.

En boetenof is 't krek alleans,
ook hier is niks meer oalderwets.
Woar ik ooit strekkelviskes vung,
stoat now 'n stel van dee hoge flats.

Heel völ moois dat is verdwenen,
dat bint wi-j dan veur aaltied kwiet.
A'j vraagt woarum, krie'j as bescheed:
"Het past nich meer in disse tied..!"

*Georg Frieman
Enschede*

Marieke Dannenberg, gastschriever

21 joar en doo Nederlandse taal en cultuur in Utrecht. Talen boeit mij, dus plat ook. Ik veende 't ook mooi um te loaten heuren woer'k vandan komme, want doar zin'k greuts op. Doarbiej is het vuur mij ne oetdaging um dinge in 't plat op ne leuke manere op te schriewen. En eagenlijk kleenkt 't vake in het plat ook völle meuiet dan in 't Hollaands. Ik magge gearne 'n book leazen, nit allene vuur minne studie, mear ook vuur miezelf. De leste drie beuker warren: Komedie in mineur van Hans Keilson, De schaduw van de wind van Carlos Ruiz Zafon en Eva van Carry van Bruggen. In minne studie Nederlands rich ik mij vual op de literatuur. Ik zir momenteel gangs met minne scriptie woer ik dee twee interesses combinere. Ik wil wat doon met de rol van het dialect in de moderne literatuur. Um 'n betje geeld binnen te kriegen stoa ik 'n poar uur in de wekke vuur de klas op scholengemeenschap Pantarijn in Wageningen. Doar stoa'k vuur de oetdaging um de leerlingen kennis van de dee's en tee's bie te brengen. En zitte ook nog bie de muziek, 't harmonieorkest van Wilhelmina in Riessen, doar doo'k op de dwarsfluite.

Foto: Marieke Dannenberg

In het weekend mag ik gearne noar klassieke concerten goan, of een mooi toneelstukke bezeuken. Wat etten betreft zin'k een betn van de geitenwollen sökken; ik hoolde van greunvoor.

Container

Elke woendagoawnd, elf uur, breg min va de containers noar de stroate. De ene wekke 'n greunen, de aandere wekke 'n griezen. Doonderdagmoarn, 'n uur of zeuwne, komt de jongens van de gemeente um ne dan löag te maken. Ofgelopn wekke was 'n greunen container an de buurte. Min va har um zoals aaltied gewoonlijk netjes an de stroate ezat. Toen hee um 'n doonderdag wier op wol halen, was'e noarns te veenden: oonzen eagn greunen container was gewoon vot!

's Oawnds an 't etten verteelden min va det 'n container kwiet was. Min moo balen, want viej et gloepens völle greunvoor. "Woer loate viej dan al dee schellen, klokhuze, wortelloof, boondöppe en aandere greunte- en fruitrestaanten?" Ik steelden vuur um nen oolderwetsn composthoop te maken achter in 'n hof, meer det wol min va nit hebn: "Krie'j ongedeerte van." Min moo duchen det 'n container bie ene van de buurleu achter 't hoes zol stoan.

"Miskien is der ene op vekaansie en hef nen behulpzamen buurman oonzen container bij een aander achter 't hoes ezat." Det zol können, dach ik, mear 't lik mij earder det er een poar jongs zeent ewes dee oonzen container vuur de gein oarns aanders too hebt ezat. Doar kom iej netuurlijk nooit achter! Noa het etten göngen min va en moo wal eawn bij de buurleu achter 't hoes kieken. Ik zag het al helemoals vuur mij. De buurleu zit röstig an de earpeln met döppers en droadvleais. Onderwiel kuijert ze wat oawer het verdretige wear van vedage, en det vuur de tied van het joar. Dan zut 'n buurman ineens min va en moo in 'n tuin lopen. Hee grip dreks noar zin buks, de buurvrouwe wol um nog tegenhouden, min moo wol nog oetleggen det ze vuur 'n container können, mear det gelewn 'n buurman nit en het was al te late.... Gelukkig, doar können min va en moo alwier an. D'r was gin ene op vekaansie, dus oonzen container was gewoon vot.

De volgenden dag beelden min va noar de gemeente vuur nen niejn container. A'j mear betaalt, köj zo nen niejen kriegn. Hee kon 'n zelfden dag nog nen niejn container op kommen halen. Min va jachen dreks noar de gemeentewerf. Doar dut hee zin verhaal en met zeg d'r ene van dee jongens. "Won iej in de Venneslagen? Dan weet ik wal woer oewn container eblewen is. Netuurlijk veen iej den nooit wier! Iej hadn oewn container zo vol-epropt. Det deenk was topzwoar. Bij het lössen keukelden een container met GFT en al in de vuilniswage en den ko'w der nit wier oetkriegen. Mer iej kriengt gratis nen niejen." Min va völ 'n bek lös: "Riessen is echt ne topgreune gemeente: ze haalt hier de greunigheaid met greunen container en al op."

Marieke Dannenberg

Boven mi-j
wolken die
vleugelen weerspiegelen

veur mi-j
fladdert een vlinder
van graf naor graf
kust oneindig teder
de witte stienen

eerbiedig
volg ik en leze
in enkele zinnen
hele verhalen

zi-j kwamen van varre
en bleven

Doortje Stam-Maandag
Belt-Schutsloot

Canadian War Cemetery, Holten | Foto: Doortje Stam

Jannie Bakker – Rietman

Even veurstellen: ek bin dus Jannie Bakker, geboren in 1953 in Gællemuun en groot-ebracht in de tael van die plaese. In mien studentenjoren in Groningen (Nederlandse tael- en letterkunde) raekte ek geïnteresseerd in dialæcten en sinds die tied skriev' ek ook in de streektael. Noa mien studie bin 'k noar mien geboorteplaese terugge egoan en sindsdien woon ek door met mien man; onze kienders bin inmiddels de deure uut.

Sinds 1973 bin 'k bi-j tal van streektaelactiviteiten betrökken ewest. Ek eb an de wiege estoan van de Gællemuniger Taelkrink en van de SkrieversBond Overiessel, bin betrökken bi-j et wærk van de lesselacademie, eb an tal van streektael festivals e.d. mee-ewærkt, eb columns eskreven veur De Stentor en d'r is wærk van mi-j op-eneumen in diverse bundels zoas "Dit is wat ik heb gevonden" (Gees Bartelds, 2000) en "Geen dag zonder gedicht" (uitg. Waanders). In 2005 verskeen bi-j de IJsselacademie mien eigen dichtbundel "Meer geliek as eigen".

Diny Kloek-Wermink

Geboaren op 15 dec. 1943.

Woont in Helden (Hellendoorn).

Schrief al völle joaren in de Sallaandse streektaal.

Ears allene vassies in de schoolkraante (De Blenke), later ok verhaalties

Was in 2004 darde bij de Johanna van Buren gedichten wedstried, en in 2009 genomineerd veur de Rabo literatuurpries in Nijverdal. In 2011 kreeg ik doarveur de publiekspries.

Eén van de gedichies: "Zommertied" is op e-nömmen in de gedichtenbundel: "Geen dag zonder gedicht".

Marcus

Barreld adde toch de hond ekocht van Geert van Drieks en Ale. Verstaandig was et niet vunden wi-j. Goed, zeum en halve euro was ok gien geld, zeg now zelf. Mar 't was een minne lieder. Nog jonk, mar wel de grootste van zien soortgenoten uut de buurtskop. I-j lusterde veur zo varre as e dat deed noar de name Marcus, mar hoe dan ok, gien starvelink die nog een poot umme de deure stak bi-j Barreld. Pienlijk an d'iene kaante, mar Barreld adde zien verdieverderige. Opvoeden de rakker. Was em wel an toevertrouwd. Binnen een paar moand was 't gebeurd, de man en zien hond waren niet meer bi-j mekare weg te slaon. Twie ieweg sterke geesten adden zich mit mekare verienzelvigd. Wat dat teweeg e-bracht ef za-k oe now ies netties vertellen. Muj lustern! De winter was in e-valen en hoe. 's Nachts 15 groaden onder nulle. Het ies van de Beulakker tjoenkerde soms as een geweskot toen de barsten d'r in sprungen. Barreld euld et niet langer meer, 't zol now kunn'. Lichte moane en wat lette um te goan woar e wol. As de weerlocht skeut e zien bevertiense broek an, een dikke trui, een duffel en zien gebreide musse die moe nog e-maakt adde.

Marcus die hond jankte zachies. Barreld deud zien knippe los, pakte skaassens en die beident gungen de Beulakker op. Ziezo, de klompen uut, de skaassens onder en wegwezen. Geweldig! De glasheldere winternacht stoat glaanzend mit duzend steerns oaver et sloapende meer. Die steerns komen dichterbij, hoe langer a-j d-r noar kieken. 't Is verachjan net as ze an onzichtbere droaden dale komen. Doarachter is de macht van et Opperwezen, dat alles ef emaaft en onderhoudt en an wiens ogen gien starvelink ontkump. I-j doarboaven gef an ieder et ziende, de iene een boerenplase mit honderd bunder laand mit nog meer biesten, de aander een verrotte caravan umme in te wonen. Een darde krig een plekkien onder de brogge die niet van em is, slap in een deuze die niet van em is op een betonplate die niet van em is. d'lene krig een prachtige vrouwe en een paar kienders en d'aandere krig gien van beident en mut et mit een hond doen. Tevreden is een mense nooit, niet mit een miljoenen bedrijf en zeker niet mit allenig een brogge boam zien kop. Mar Barreld wet secuur dat er gien vergissige meugelijk is. Ok niet in 't geval van een ienzame skobbejak die rond middernacht oaver de Beulakker giespelt mit een hond, op een paar gloepends dure noren waor Rintsje en zien moaten jeloers op zollen wezen. Een mense krig wat em toe komp, dat is wisse. En dat is vannacht genieten saams onder een kristallen koepel vol mit steerns. En dan is 't er in ienzen dat wak of zoas wi-j dat zeeng 'een biete'. Barreld ef gien tied meer umme of te remm' Mit een rotgaank rauste ie de plomp in, sköt deur en komp onder een zeum centimeter dikke iesloage noar boam. Roadeloos prebeert e rond te kieken. Niks, alles stikdonker umme zich toe. As goed zwömmer old ie zien oasem zolange meugelijk in. Dit goat verkeerd oflopen. Op dat moment is ter een reuzachtige hondekop noast em. Twie sterke taanden boorn zich in zien krage en trekken em voort. Een slok water golft em noar binnen. De hond zwömt en trekt. Een ogenblik doarnoa stek e zien heufd boam water en hapt lucht, pittige winterse vrieslucht. Een wilde vreugde slat deur em hen. I-j prebeert teeng 't ies op te klauteren. Mis, skotsen breken of. Marcus wet doar beter weg mit en stoat in een ummezien op de iesvloere. Barreld stik zien haanden uut. Marcus boort zien gebit in de duffelse mouwe, klauwt zien skarpe nagels in 't ies en old vaste. Effen liekt et mis te goan mar de twie sterke geesten weten van gien opholden. Opiens vuult Barreld vastigheid. Marcus slept em voort en dan is 't veurbi-j. Zie em et e reddet! Barreld mag leven vanni-js leven! I-j slat zien bevreuren arms umme et biest en beiden janken van kloarloeder vreugde. Effen dreunt et deur zien harsens: ieder krig wat em toekomp, d'iene een prachtige vrouwe mit een paar kienders en d'aander een hond as Marcus.

De Dinkel

Woar 't Twentse laandschap glooiend lig
en `t loofbos zich in riejen rich.
En oaver `t laand een nevel geet
woar `t boonte vee te graazen steet.

Woar de Dinkel met zien zilver lint
het Twentse laandschap an zich bindt.
Woar boerderiejn met rooje daken
in moantied `t laandschap dut oontwaken.

Woar koejn in't oontdeepe water stoat
en de leu an raand van oever goat.
Laangs mulle rooje Luttersezaand
metn zienen ofgebrokkelden raand.

Woar de Dinkel met zien bochen git
en zwaluwn laangs zien oevers zit.
Zien schoonheid langs den zaanderigen pad.

lej ligt mij toch zo noa ant hat.

Fenny Martens-Berends
Nijverdal

Veurjoor en weenter

Op nen dag hadden 't veurjoor en 't weenter ruzie met mekaar.

Allebeide vönden ze zichzölf 't belangriekste.

Mar gelukkig was der 'n boer in de buurte den de ruzie bie j wol leggen.

Hee zea: "Komt mar bie j mij in deens dan zö-w gauw genog merken wee van oew beiden 't belangriekste is. Zuukt allebeide 't wark op det 't beste bie j oew past."

'n Weenter begön. Hee sturden ieskoale weend oaver 't laand. 't Begön te vriezen en de grond barsten dervan. De plassen vreuren dichte en toen de wichter nen volgenden morgen noar schole wollen goan, konden ze glieren oaver 't ies. Wat hadden ze 'n wille met mekaar! Toen 't weenter de lachende keendergezichies zag leut hee 't nog harder vriezen en op alle sleute en vievers kwam 'n dikke loage ies. De meansen haalden de schaatsen alweer veur 'n dag.

Mar det stön 't veurjoor niks an: "A-j zo deurgoat zal 't jonge zeaigood op de akkers kapot vriezen!" En 't veurjoor bleus zachte zudenweend oaver 't laand.

"Bemeuit der oew neet met," bromden 't weenter en hee graaiden wat dikke, grieze wolken bie j mekaar.

Noa 'n zettie begön 't te sniejen. 't Was mar eam of der lag nen mooien witten dekken oaver 't laand.

Noew hadden de wichter nog meer wille. Zee gungen sneeballen gooien en maakten sneepoppen.

"Zo maa-k 't zeen," lachten 't weenter en hee schudden met zien heufd zodat de iespegels in zienen board tegen mekaar an klettern. Hee was tevreane oaver zien wark en gung lekker in de snee liggen. Eam utrösten!

Hee was nog mar net in sloap of doar kwam de lekkere zachte weend van 't veurjoor an.

De snee begön te smelten, ook in den board van 't weenter.

Nen volgenden morn wödden hee wakker deur de waarme veurjoorszunne.

Hee zag der slech uut. 't Water begön oaveral uut um te lekken.

Hee zag dat de sneeklökkies begönnen te bleuien en dat de wilgenkatties al uotleupen.

't Duurden neet lange of de biejen vleugen roond en de trekvogels kwammen weerumme en 't begön oaveral lekker te roeken.

Toen gung 't veurjoor noar den boer en zea:

"lej zeet wel dat ik ewönnen hebbe. Umdat **ik** oew ehölpn hebbe kö-j weer potten en zeeien."

Den boer dach eam good noa en toen zea-r-e: "lej bint mij allebeide eam leef, mar wél allebeide op oew eagen tied."

't Veurjoor en 't weenter vönden ook wel dat den boer geliek had, mar toch könt ze 't neet loaten mekaar zo noew en dan es eam good te ploagen.

Töt op 'n dag van vandaege.

*Tineke van Buren
Hellendoorn*

De olde appelboom

Eur geboorte gaf
alle bliedschop
dwung aanzien en
verwachting of

Wôrtels kregen
kaans om zich stevig
vaaste te zetten
onder de gröszôdde.

Mit grote pronk
zette de bloesemkroon
de tone en gaf anzet
naor een vruchtenoogst.

Jaorgetieden kleuren de
vergaone en deurgroefde stamme
olderdom wordt verbaargt
onder een blaederdak.

Langs vergaone aoders
stroomt levenslust en levenszin
voedt iedere vezel
naor welvarendheid.

De olde appelboom
dwingt bewondering of
ef as hoogbejaorde
an verwachting voldaan.

*Femmy Woltman-Groen
Giethoorn*

Foto's: Femmy Woltman

Hobby

In de veurige eeuw gung ik as ambtenaar steeds langzamer weark'n! Op 'n doer dee'k helemoal niks mear en kon ik eindelijk met de vut. En dus kreeg ik tied zat veur 'n nije hobby. Mooi in 't hoes achter 'n nije computer en 't zul nich vol geald kost'n, want dat was binoa op. Ik gung stamboom onderzoek'n (genealogie, aj deur hebt leard) want ik was altied nog wa nijsgierig anlegd. Tuurlijk kwam't earst de familie van mien vaar an bod. Mear dat werd mear 'n aanvulling want 'n nèew van mie har al 'n Kroniek doarower schrem'n. Dus toen noar de familie van mien moor, de familie van miene zwagers en schoonzusters en zölfs 'n buurman wol gearn wett'n of zien vaar zien vaar zien vaar van Adel was west. Al dee aktes mös ik earst oetprinten en dan alle gegevens oawerbrenge'n noar een programma da'k noa lang noadenk'n veur 50 gul'n har kocht, want doarmet werd d'r'n begriepelijk en leesbaar verhaal van maakt. Zölfs ie kunt 't wa snapp'n. 'k Wet nich hoevöl ordners in de kast kwam'n te stoan mear 't is noe 'n hele rieg. En ik heb nog leu vun'n oet 1753. Ku'j noa goan!

Good, 't meeste gung wa via 't internet, a'j 't wett'n wilt: www.genlias.nl, mear in Delden hebt ze ok nog een archief van iedereen dee in Twente is geboor'n en doarno is störv'n. Zeg mear gewoon: doodgoan. Vanaf 1811 want veur dee tied was 't 'n soepzootje. Precies, bedankt Napoleon. En a'k 'n trouwakte of zo wol bekiek'n, mös ik van mien pensioen 'n betke geald oawermaak'n noar 't Historisch Centrum Overijssel en dan kreeg ik 'n kopie. Mear, beste leu, 'n stamboom is nooit of. Ie bint d'r nooit helemoal kloor met want in de loop van de tied wordt d'r nije oale aktes op 't internet zet. Allemoal vrijwilligersweark. Veurige wek reag'n 't natuurlijk wear (gadverdamme, ik wol da'k vroager in de troop'n was geboor'n) en ik tik'n mien naam wear in.

En verdomd, ik zag ineens 'n oawerliedensakte van **Johannes Hermannus Engelbertink** oet Losser. Hee was mear 29 joar wörden. "Overlijdensplaats: Rhenen, datum: 12-05-1940, aangiftedatum: 29-11-1940", stun d'r bie. Watte? Wat vertel ie mie noe? Dat mös Johan van 't Kleine Siemert wenn. Nèew van mien vaar. He'w vaak oawer proat. Dee was as soldoat sneuveld op de Grebberberg in'n oarlog teg'n de Pruus. Zien naam steet in 't Mariakapelleke op 'n Tankenberg. Mear toen las ik nog wat op dee akte, woar ik beheurlijk van schrök. D'r stun ok nog: "overleden bevonden". Zo, neum ie dat zó op 't stadhoes a'j sneuvelt bint veur 't vaderland. 'Overleden bevonden'!

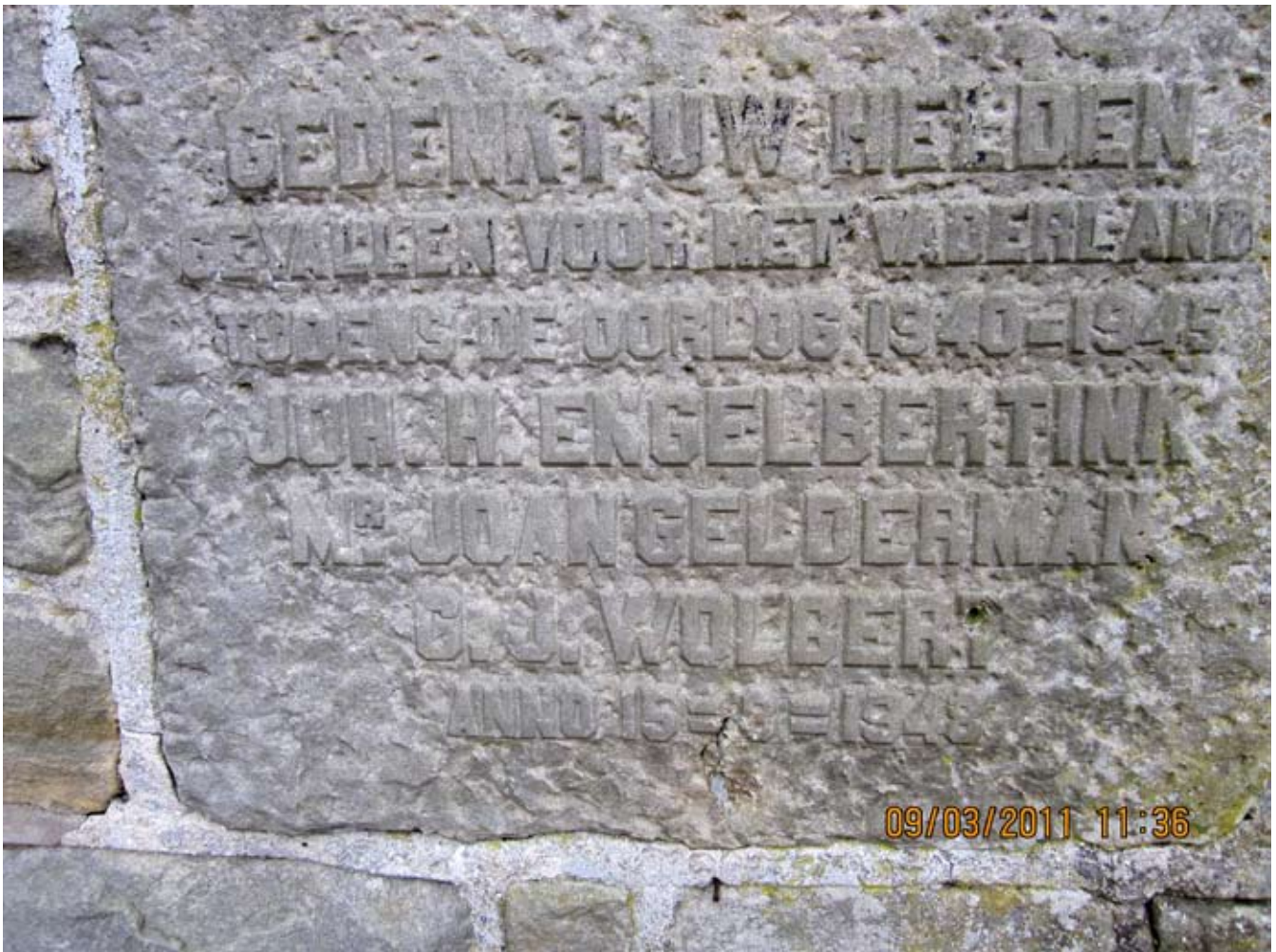
Mien opa en oma hadd'n tien kinder'n. Dus negen ooms en tantes met miene andere negen tantes en ooms én hun kinder'n kwam'n wal eens op visite, of wie gung'n doar hen. Noe mot ik d'r wal earlijk bie zegg'n dat d'r een paar in't klooster zat'n. En mien oaldste oom was doodgoan toen hee nog heel jong was, dus dèn heb ik nooit kent. Vandaag de dag is iedereen al dood. D'r werd heel wat of proat en 'n pulleke bier kwam nich oawer de houdbaarheidsdatum, want dee was nog nich oetvun'n. Wie keender kreeg'n niks. A'j döst hadd'n, ku'j met de lip oonder de poomp goan hang'n.

Woarum vertel ik oe dit allemoal? Za'k zegg'n. Ik gung 's oam's wieder met dee aktes en tikk'n de naams in van mien opa en oma. Normaal kun d'r noe niks nijs komm'n. Dach'n ik. Dat dach'n ik echt. Mooi mis. Wear 'n overliedenisakte. "nn Engelbertink" was dood. Op 30-12-1903. Ik dach'n nog: he'j bienoa 't nije jaar haalt... "Levenloos geboren", stun d'r bie. Da's wat anders.

Mear toen begreep ik 't pas! Mien vaar hef nóg 'n breurke of 'n zuske had. En doar is met niemand nóóit oawer praot! An de aandere kaant, dach'n ik later: misschien hef mien vaar dat ok nóóit wett'n! As ik nich sloap'n kan, denk ik doar steeds an.

Antoon Engelbertink
Oldenzaal

Jong was hee of'ekeurd veur het onderwies. Hee had der neet tegenop ekund, dee meisjes en jonges - veural de jonges - van de zesde klasse van toen nog de legere schole. Meschiens had e wel het verkeerde vak ekaazen: hee had een härtstikke goed verstand, neet dat schoolmensen dat neet hebt, möör butendat kon hee met de handen maken wat hee zag. Hee was net zoo as Catootjen van de Bottermärkt, dee maken kon wat zee zag.

Hee had altied graag zitten prutsen an kapotte dinger; en as zee in zien handen wazzen ewest, wazzen ze weer niej, dat wil zeggen, dat ze het weer dejen. Het was in zien jongesjören begonnen met een horloge van de EPA uut de Lange Bee. Dat was een ding van niks ewest; de vere was zoo möör eknapt, en egeeneet te stief opedreid. Veurzichtig had hee het achterdekseltjen der of'edreid. Hee wist hoe of dat most; dat had e voort ezeen. Met zien loep bekeek e het krenge an de binnenkante: vere kaduuk; niks an te doon; ko'j zoo vort gooien. Reserveveerkes bestonden der natuurlijk neet van. Hee kon gewoon een niej horloge kopen van dezelfde soort, en döör de vere uut slopen, möör dat kostten centen, en dee had e neet, en butendat hofden e dan dit klöksken neet meer te maken.

Uren zat e der aover te piekeren. Toen had hee het. Dit was een heel groot alozie met een zwöre vere. Bie het scheerg'rei van zien vader zocht e nöör olde scheermeskes. Jaowel heur, wel vief pekskes kwammen der te veurschien. De meesten wazzen rood verroest, möör töt zien verbazing vond e ook blanken van roestvrie staol, wel een deuzien! Hee nam eerst een proef: hee gleujden boaven een spiritus-vlemmeken een mesken hoaste wit-gleujend, het mesken had e in de bek van een op wärmte geïsoleerde combinatietange evat, en knipten döör willekeurig een stuksken of met een vliemscherp naegelscheerken. Het ofgeknipte of lösse stuk viel op een old schöttelken, dat e der van te veuren onder had ezet. De rest, in de bek van de tange, maakten e weer gleujendig heite. Toen hield hee de bek van de tange met het stuksken scheermes onder een ieskolde waterstraole uut de krane: het mesken wier staolblauw. Hee zag dat e het goed ehärd was, veulden veurzichtig of het echt kold was, haalden het uut de tangenbek en boag het. Het wier zoo rond as een scheteboage en floepten tussen zien vingers uut de kamer deur. Hee kon het haoste neet weer vinden: het was op het dreswaer terechte ekaomen.

Toen ging e an't foezelen an met zien vlemmeken, zien scheerken, zien mesken, met zien lenige vingers en zien zuvere oog-hand-coördinatie; dat laatste hadden ze bie een test econstateerd. Hee wist best wat dat was, oog-hand-coördinatie: het samenwerken van ogen (het zeen) en de handen (het fiene werken).

En hee kreeg het veur mekaere: 't alozie was emaaft. Weer later, toen e al een ridder van de droevige figuur bie het onderwies was, had hee nog is zoo wat bie de hand ehad met een pendule: de pendel was der spontaon of'evallen, en zien moder had evraagd of hee dat maken kon, möör het mocht niks kosten. Een köperdröodjen had uitkomst ebracht. Zoo had hee eleerd met waerdeloos materiaal de duurste reperaties te doon en dat had hem gin windeier elegd; hee was de bereumdste klokkenmaker van de stad eworden. Hee was al lange gin ridder van de drovige figuur meer, möör Ridder in de Orde van Oranje-Nassau! Noe zat e nöör een olde metronoom te kieken, een uurwerksken wöör o'j precies de maote van muziek mee maeten kunt: duur grepken veur de dirigent. Dat was möör een ärmodige schoolmeester! ... Um meeliejen mee te hebben!

Gerrit Kuijk
Deventer

